

El fons fotogràfic del *Diari de Barcelona*

Montserrat Ruiz, Arxiu fotogràfic de Barcelona

Jordi Serchs, Arxiu fotogràfic de Barcelona

El *Diari de Barcelona* ha generat un arxiu d'imatges d'un valor excepcional que es conserva a l'Arxiu fotogràfic de Barcelona (AFB), constituint un exemple de patrimoni fotogràfic en el qual ressalten grans noms del fotoperiodisme del segle XX, que viu a mitjans dels anys 70-80 la transició del tradicional fotògraf de plantilla a un nou perfil de fotoperiodista amb una obra més compromesa i personal fruit de la conjuntura política de la democràcia, sense censura de premsa.

L'any 1985 l'Ajuntament de Barcelona va comprar la capçalera del *Diari de Barcelona*, el més antic de la ciutat, en un moment de crisi fins que al 1994 va deixar de publicar-se.

En aquest període, el valuós arxiu del Diari va ingressar a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHCB). Després d'uns anys emmagatzemat al dipòsit de la Zona Franca de l'AHCB i d'una primera intervenció arxivística el fons fotogràfic es va traslladar l'any 2009 a l'Arxiu fotogràfic de Barcelona, on ha estat objecte d'un minuciós treball d'avaluació, inventari i conservació preventiva encara obert. Aquestes tasques han permès posar parcialment a la consulta el fons fotogràfic del Diari, a partir d'una base de dades, que en part és accessible des del catàleg en línia de l'AFB. En total, el fons conté unes 300.000 fotografies generades per il·lustrar les notícies publicades al periòdic. Es tracta d'un fons ric tant per la diversitat temàtica, ja que aplega imatges dels principals fets polítics, socials, culturals i esportius del segle XX, com per la pluralitat dels autors de les fotografies. El conjunt representa una font important per a l'estudi de la història del segle XX i per a la del fotoperiodisme. El fons conté també part de l'arxiu de l'antic diari *El Día Gráfico* un dels títols pioners i emblemàtics de la premsa gràfica al nostre país.

Pel que fa al tractament arxivístic del fons, la Comissió Municipal d'Avaluació i Accés a la Documentació de l'Ajuntament de Barcelona, amb una resolució ratificada per la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental va aprovar l'eliminació de les fotografies d'agència posteriors a 1940, còpies d'escassa qualitat fotogràfica amb problemes de conservació, mentre els treballs s'han centrat en les còpies originals de fotògrafs que treballaren pel Diari com els Pérez de Rozas, Juan Antonio Sáenz Guerrero, els Brangulí, Joan Guerrero, Marcel·lí Sáenz i molts d'altres, amb imatges de gran valor documental, especialment riques pel que fa als anys de la transició, en les quals mostra una imatge alternativa a la visió oficial, àmpliament representada a l'AFB.

Altres fons fotogràfics de diaris també es conserven en arxius públics, com el de *Solidaridad Nacional* i *L'Avui* (inclòs l'antic arxiu del *Correo Catalán*) a l'Arxiu Nacional de Catalunya. El fons fotogràfic del *Diari de Girona* es conserva al Centre de Recerca i Difusió de la imatge de l'Ajuntament de Girona, i comprèn 160.000

fotografies entre 1945 i 2004. En altres casos, els arxius fotogràfics de diaris han passat a noves capçaleres com el fons del *Noticiero Universal* que es conserva a l'arxiu de *El Periódico de Catalunya*. Aquests exemples, junt amb el de *La Vanguardia*, amb l'edició completa accessible en línia de manera gratuïta des de fa anys, ens permet afirmar que, contràriament al que sovint s'ha dit, s'ha preservat gran part dels fons fotogràfics de premsa diària al nostre país.

Tot un patrimoni documental que comparteix experiències a nivell internacional, cas del Diari equatorià *El Telégrafo* de Guayaquil, o del Diari uruguaià *El Popular* de Montevideo, convertit en un símbol de la resistència del país, amagat dins un pàrquing durant la dictadura militar, i preservat finalment al Centro Municipal de Fotografía de Montevideo.